

MADRID *guide*

Madrid är egentligen inte en så vacker stad, men det finns många sköna och inspirerande platser att besöka. Natlivet är hektiskt, kulturlivet rikt och matutbudet en utmaning. Den målmedvetne weekendturistens slagord skallar: shopping, tapas och flamenco!

TEXT OCH FOTO: MARKO WRAMÉN, BIG STOCK PHOTO

MINA 3 FAVORITER

Marko Wramén

- **FLAMENCO-KONSERT** på Casa Patas.
- **SLAPPNA AV** i Medina Mayrits vackra hammam (badhus).
- **»TAPAS-HOPPING«** – gå från bar till bar och äta tapas.

Debod-templet, en av flera rester från Madrids tid som arabiskt samhälle.

Spaniens fula ankunge

Trafiken är som i de flesta storstäder hopplös och bullret ständigt närvarande. Men det finns undantag. Torget Plaza Mayor mitt i gamla stan är fullt av turister, för här har man låtit all trafik gå ner i tunnlar, vilket gör torget till en av få lugna och bilfria platser i Madrid. Det är dessutom helt omgärdat av vackra hus med skuggande arkader. Uteserveringarna är många, precis som tapasbarerna. Men det här är främst en plats för att njuta av stillheten och spa-

na på folk – de kulinariska utsvävningarna gör man bättre på annat håll.

Shoppingen går heller inte av för hackor. Här finns många specialistbutiker och en lång rad modebutiker som säljer klädmärken mer eller mindre omöjliga att hitta i Sverige.

Flamenco är en annan kulturupplevelse som du inte får missa. När lamporna släcks tätnar genast stämningen i den nästan alltid fullpackade lokalen. Publiken tystnar och snart börjar gitarristerna

smeka fram lekfulla toner, rytmiskt ackompanjerade av den enkla trätrumman. Så kommer sången. Hes och full av smärta avslöjar den arabiska och romska influenser. Till sist kliver dansarna in och snart är de helt uppslukade av rytmen, och de klackförsedda stövlarna slår allt hårdare i plankgolvet. Och så plötsligt är det över. Dansarna bugar sig för publiken och går ut, badandes i svett. Vi sitter kvar, tagna av den intensiva upplevelsen.

SE & GÖRA

MUSEER

Madrid har tre konstmuseer i absolut världsklass; Museo del Prado, Museo Thyssen-Bornemisza och Centro de Arte Reina Sofía. Prado står högst på listan för många, med verk av mästare som Caravaggio, Botticelli, Brueghel och Ruben, samt spanska konstnärer som El Greco, Goya, de Ribera och Velázquez. Thyssen-Bornemisza har också många mästare, som Rembrandt, Canaletto, Gauguin och Raphael, medan Reina Sofía hyser modern konst med många verk från Picasso, Miró och Dalí.

FLAMENCO

Svettigt, sexigt och vackert – den intensiva dansen flamenco måste ses live för att komma till sin rätt. Ett av de bästa ställena att göra det på är flamencorestaurangen Casa Tapas. En föreställning kl 22 och en annan vid midnatt. De mest ansedda artisterna uppträder under den senare föreställningen, då publiken består av fler Madridbor (som tycker det är lagom tid, när de just avslutat sin middag). Priser från 26 euro. Boka i god tid!

Calle de Cañizares 10, söder om Plaza de Santa Ana, T-bana Antón Martín
Tel +34 91 369 04 96
www.casapatas.com

TJURFÄKTNING

Vad man än tycker om tjurfäktning så är det en djupt rotad del av den spanska kulturen. Och innan man fördömer företeelsen skadar det inte att veta mer om den. Den mest ansedda tjurfäktningsarenan i världen ligger i Madrid och heter Las Ventas. Tjurfäktningar hålls varje vecka från vår till höst och biljetter köps billigast på plats (37–1 063 kr). Det finns också intressanta guidade turer.

Calle Alcalá 237, T-bana Las Ventas
Tel +34 91 356 2200
www.las-ventas.com

REAL MADRID

För fotbollstokiga är ett besök på storklubben Real Madrids hemmaarena ett måste. Guidade turer på arenan och till lagets trofésamling är populära. Självklart är det ännu roligare att gå på en match, men det kan vara svårt att få tag på biljetter. De säljs på arenan och via biljettkontor runt om i Madrid.

Paseo de la Castellana 144, T-bana Santiago Bernabéu
Tel +34 91 398 4300
www.realmadrid.com

PLAZA MAYOR

Madrid är egentligen ingen vacker stad, men Plaza Mayor är undantaget som bekräftar regeln. Torget är stort och helt omgivet av hus med arkader. Här kan man sitta länge på någon av uteserveringarna och bara njuta av stämningen och den vackra miljön. På

söndagsmorgnar hålls en stor mynt- och frimärksmarknad här.

MEDINA MAYRIT

Madrid var faktiskt ursprungligen ett mindre, arabiskt samhälle som hette Mayrit. Det skönaste sättet att uppleva den historiska kopplingen är att besöka badanläggningen Medina Mayrit, som är en lyxig variant av arabisk hammam. I en mycket vacker miljö kan du varva ner från bullriga Madrid med heta bad, ångbastu och massage. Priser från 25 euro. Boka i god tid!
Calle de Atocha 14, sydost om Plaza Mayor
Tel +34 902 333 334

Tjurfäktningsarenan Las Ventas.

Skön nedvarvning i hammam Mayrit Madrid.

På gatan Calle de Fuencarral (norr om Puerta del Sol, i Chueca-distriktet) ligger trendiga modebutiker vägg i vägg. Här Friday's skyltfönster.

SHOPPA

MODEKLÄDER PÅ FUNCARRAL
Calle de Fuencarral är hetast när det gäller kul klädbutiker. Här ligger butikerna vägg i vägg, och ofta säljer de märken som inte finns i Sverige.
T-bana Gran Vía

WHATEVER
Calle Lanzaote 1, Calle Preciadados 40, Calle de Fuencarral 67
www.whatever.es

KATOLSK KITSCH
Är du sugen på härligt kitschiga religiösa statyetter och annat katolskt är butiken El Angel (Ängeln) ett paradiset. Här har man sålt religiösa föremål sedan 1867.
Calle de Postas 6, precis öster

om Plaza Mayor
Tel +34 91 521 1954
www.el-angel.com

KUL PRYLAR
För den som tycker om roliga »pryttlar« och inredningsdetaljer är Plaza Arte en kul butik med annorlunda utbud. Butikskedjan Whatever har också många skojiga små inredningsaker.
Plaza Arte
Calle San Marcos 4, sydost om Plaza de Chueca, T-bana Chueca
Tel +34 91 522 85 93
www.plazaarte.com

HANDVIPPOR OCH HANDGJORDA KÄPPAR
Casa de Diego har sålt hand-

gjorda promenadkäppar, paraplyer och typiskt spanska solfjädrar för damer sedan 1858. Ingenting verkar ha förändrats sedan dess, men det är en kul butik att kika in i. Och en solfjäder kan ju bli en bra souvenir.
Puerta del Sol 12
Tel +34 91 522 66 43
www.casadediego.net

ZARA
Spanjorernas alldeles egna variant av H&M heter Zara. Zara finns förvisso över hela världen, även på en del ställen i Sverige, men det är roligare att shoppa spanskt i Madrid, och utbudet, och ofta priset, är ett annat.
Gran Vía 34, Calle de Fuencarral 126, Calle Preciadados 14 & 18
www.zara.es

EL CORTE INGLÉS
Varuhuset nummer ett i Spanien, spanjorernas NK. Här hittar du allt och lite till. De har flera byggnader samlade i en korsning på gatan Preciadados.
Calle Preciadados 3
Tel +34 91 418 8800
www.elcorteingles.es

TA SIG RUNT

Det går faktiskt att promenera mellan de flesta attraktionerna, trots att Madrid är en stor stad. Många av de mest intressanta sevärdheterna, shoppinggator och uteliv är samlat i ett ganska litet område. Det finns dessutom flera gågator.

Blir du trött i benen eller vill till andra sidan stan är tunnelbanan bästa transportmetoden. Madrid har ett av världens största tunnelbanesystem, som fungerar utmärkt, även om trapporna är många. Undvik dock T-banan i rusningstid (kl 08–09 på vardagar) då vagnarna är knötkfulla. Bäst är att köpa en »Metrobus«-biljett för 57 kr. Den gäller för tio resor på T-bana och buss.

Taxibilar finns hur många som helst. De är vita med ett rött diagonalt streck på frambörrarna. Kolla att taxameteren är på. Det är relativt billigt att ta taxi, men se upp för den ibland täta trafiken.

NÖJEN

Barer
Skalan mellan bar och restaurang är väldigt glidande i Madrid – de flesta barer har också tapas eller annan mat, och fungerar ibland dessutom som kafé på dagtid. Stäl-lena listade här är trevliga att ta ett glas på, men kan också ha god mat. Gaydistriktet La Chueca är ett område fullt med trendiga och trevliga barer, och lika populärt bland straighta. Området runt Plaza de Santa Ana har också många barer, många i mer traditionell stil.

ANTIGUA CASA ANGEL SIERRA
Väldigt populär gammaldags bar (grundad 1917) mitt i Chuecas heta nattliv. Här står folk ända ut på gatan och dricker öl, vin eller husets stolthet vermouth.
Gravina 11, vid Plaza de Chueca
Tel +34 91 53 0126

BODEGA DE LA ARDOSA
Väldigt mysig bar i norra Chueca-distriktet. Murrig inredning (stället öppnade 1892) och schyst latinomusik ger god stämning. Tjeckiskt öl på fat hjälper till, precis som den goda maten.
Calle Colón 13
Tel +34 91 521 4979

CAFÉ & BAR LA IDA
Nästan vägg i vägg med Bodega de la Ardosas driver Juan den här lite trendigare baren. Jazziga toner, klargröna väggar dekorerade med fotokonst och en inte alltför straight publik på 25–35 år.
Calle Colón 11
Tel +34 91 522 9107

VINOTECA BARBECHERA
Den här kedjan med vinbarer är populär, mycket på grund av sina utsökta och billiga viner (många

Visste du att ...

Priserna skiljer beroende på var du sitter i restaurangen/baren. Stå vid bardisken är billigast, sitta vid ett bord inomhus är dyrare, bord utomhus dyrast. Det kan bli halva priset att stå vid baren. Och det är trevligt också!

kan köpas per glas) och sin goda mat. De har en bar i Chueca (väster om Plaza de Chueca) och en på Plaza de Santa Ana.
Calle Gravina 6 & Calle Principe 27
Tel +34 91523 9816, +34 91 420 0478

CAFÉ CÍRCULO DE BELLAS ARTES
Calle de Alcalá 42
Tel +34 91 531 8503
Mycket elegant och klassiskt kulturfé med skulptur i mitten, högt i tak, pelare och kristallkronor. Perfekt för ett glas vin eller cava på dagen, eller en cocktail på kvällen. De har mat också. Medlemskap krävs, men du kan köpa ett engångsmedlemskort för 9,25 kr i entrén.

CAFÉ CENTRAL
Jazzkafé som har livejazz varje helg (inträde). På dagarna kafé med kontinental känsla och jazz i högtalarna.
Plaza de Angel 10 (sidan om Plaza de Santa Ana)
Tel +34 91 369 3226
www.cafecentralmadrid.com

MUSEO CHICOTE
En av Madrids mest kända cocktailbarer i klassisk art deco-stil. Stort utbud drinkar (nästan alla kostar 74 kr) och väggar fulla med bilder på stjärnor som gästet etablissemanget.
Gran Vía 12
Tel +34 91 532 6737

Miss inte Madrids intressanta utbud av barer.

MATADOR BAR
Liten, populär bar med udda inredning och flamencomusik (för det mesta). Har en del mat och väldigt starka mojitos (romdrink). Ligger mellan Plaza de Santa Ana och Plaza de Jacinto Benavente.
Calle de la Cruz 39
Tel +34 91 531 8991

Vinoteca Barbechera
– mycket populärt och trevligt vinhak med god mat, utsökta viner och förvånansvärt låga priser. Ligger på Calle Gravina 6, i Chueca-distriktet.

FÖR BARN

GATUARTISTER
Gator och torg i Madrid är fulla av artister som leker statyer, tjuvaktare, gyllene riddare och mycket mer – ungarna älskar det!

NÖJESPARK
Parque de Atracciones är en gigantisk nöjespark med massor av karuseller och åkattraktioner.
Casa de Campo, T-bana Batán
Tel +34 91 463 2900
www.parquedeatracciones.es

ZOO
Madrids zoo och akvarium hyser mer än 3 000 olika djur, så här finns en favorit för alla.
Casa de Campo, T-bana Batán
Tel +34 91 512 3780
www.zoomadrid.com

I lilla designbutiken Plaza Arte på Calle San Marcos i Chueca-distriktet har de massor av roliga och udda föremål.

Har du en fäbless för katolska religiösa statyetter, eller tycker du bara om kitsch? Då är lilla butiken El Angel – Sabinos de Pérez perfekt. Precis öster om Plaza Mayor på Calle de Postas. De här figurerna kostar 12 kronor styck.

SHOPPA
TA SIG RUNT
NÖJEN
FÖR BARN
ÄTA & DRICKA
TAPAS BARER
BO
BASFAKTA

När Madridborna (och en del turister) festat färdigt går de till Chocolateria San Ginés för att doppa churros i choklad.

Antigua Casa Angel Sierra. Populär öl-, vin- och vermouthbar på Plaza de Chueca.

ÄTA & DRICKA

Madrid är det förlovade landet för alla tapasälskare. Tapas kan egentligen vara vad som helst. Ursprungligen var det en brödbit som lades ovanpå ölglasen i barerna för att hålla flugorna borta. Nu är det allt från små tandpetargodbitar och kanapéer (*canapés*) via mellanstora munbitar till större portioner, som kallas *raciones*. Några av de vanligaste tapasrätterna är: *Albóndigas* – köttbullar, ofta i mustig, tjock tomatås.

Tortilla – klassisk, tjock potatisomelett. *Croquetas* – friterade krocketter med tjock, krämig fyllning av skinka (*jamón*) eller torsk (*bacalao*).

Chorizo – härligt kryddiga korvar, oftast röda. Serveras i tunna skivor eller kokta i olika såser.

Gambas al Ajillo – räkor kokta i olivolja med massor av vitlök.

Jamón – skinka, ofta lufttor-

kad och/eller saltad och rökt. Många typer och kvaliteter. *Boquerenos* – inlagd ansjovis. Ansjovis finns för övrigt i alla former, t ex dränkta i olivolja eller instoppade i uppskurna ättiksgurkor. *Empanadas* – små pirogiknande pajer fyllda med t ex kött. *Patatas Bravas* – friterade potatisklyftor med kryddstark sås.

Till tapas dricker man spansk ljust öl, oftast på små glas (*caña*) eller ännu mindre glas (*cañita*). Vin (ett glas heter *copa*) är också populärt, då oftast rött (*tinto*). Rioja, Navarra Ribera del Duero är de mest uppskattade vindistrikten. Vill du dricka vitt bubbelvin beställer du *cava* –

spansk »champagne«. Många traditionella barer har också vermouth (*vermut*), på fat. Det är ett sött starkt vin – tänk Cinzano rosso eller Martini rosso. Gott!

Madridborna älskar sötsaker. Populära är små friterade bollar fyllda med till exempel vaniljkräm, choklad eller tryffelgrädde. En annan favorit är *churros* – långa friterade stänger som gärna doppas i varm choklad.

Vill du bara ha en snabb munbit kan en *bocadillo*, spansk smörgås, eller *baguette*, sitta fint. Prova t ex att gå in i någon av de många skinkpalatsen, med namn som Museo de Jamón eller Paradisio Jamón, för riktigt fina skinksmörgåsar.

Underbart avslappnat ställe, Bodega de la Ardosa (Calle Colón 13). Spelar skönt lugn jazz-latino-musik, goda tapas, Pilsner Urquell tappat på rätt sätt + Bombardier och Guinness.

KLASSISKA TAPASBARER

STOP MADRID

Mycket bra liten tapasbar med god mat, bra vinsortiment och trevlig miljö. Prova till exempel den grillade Jamón Ibérico eller tomatalladen. Grundad 1929. *Hortaleza 11, Chueca-distriktet*
Tel +34 91 521 8887
www.stopmadrid.es

CERVECERIA ALEMANA

Grundad 1904. Bord med marmorskivor, rejäl träbar och kypare i vita jackor och svarta flugor. Populärt och trevligt. *Plaza de Santa Ana 6*
Tel +34 91 429 7033

CASA ALBERTO

En av Madrids äldsta tapasbarer, från 1827, troligen med samma inredning som då. Ligger runt hörnet från Cerveceria Alemana, strax söder om Plaza de Santa Ana. Härlig atmosfär och goda tapas. *Calle de las Huertas 18*
Tel +34 91 429 9356

CASA LABRA

Grundad 1860, en favorit för alla på shoppingtur kring Puerta del Sol och på Calle Preciados. Många står i baren vid sidan om den stora väggspeglin och äter ställets berömda *croquetas de bacalao* och friterade torskbitar.

Calle Tetuán 12
Tel +34 91 531 0081

LA CASA DE LAS TORRIJAS

Liten tapasbar från 1907, mitt emot Albéniz-teatern, mellan Puerta del Sol och Plaza de Jacinto Benavente. Vackert kakel, låga priser och lugn atmosfär. *Calle Paz 4*
Tel +34 91 532 1473

Croquetas, friterade krocketter.

BO

ROOM MATE MARIO

Ingår i en kedja om fyra designhotell i Madrid (de andra heter Alicia, Laura och Oscar) som alla har läckert modern inredning, fritt trådlöst internet och bra frukostbuffé. *Campomanes 4 (nära Plaza de Isabel II)*
Tel +34 91 548 8548
www.room-matehoteles.com
Dubbelrum från 924 kr inkl frukost.

HOTEL PRECIADOS

Nytt (öppnade 2002) och centralt beläget hotell med fräsch inredning och bra ljudisoler mot gatan. Att både trådlöst internet och minibaren är gratis är en välkommen bonus. *Calle Preciados 37*
Tel +34 91 454 4400
www.preciadoshotel.com
Dubbelrum från 1 238 exkl frukost.

HOTEL MADRID

Väldigt centralt beläget, mellan Plaza Mayor och Puerta del Sol, är det här ett prisvärt alternativ. Enkla rum med toalett, dusch och luftkonditionering eller lägenhet med fullt utrustade kök, badrum och

tvättmaskin. Flera av de större har dessutom takterrasser. Fritt trådlöst internet. *Calle Esparteros 6*
Tel +34 91 522 0060
www.hostal-madrid.info
Dubbelrum från 647 kr, lägenhet från 924 kr exkl frukost.

HOSTAL SAN LORENZO

Läget nära både Gran Vía och Chuecas lockande nöjesliv, men ändå med tysta rum, gör det här till en budgetfavorit för många. Enkla rum med dusch och toalett samt luftkonditionering. *Calle Clavel 8*
Tel +34 91 521 3057
www.hotel-san-lorenzo.com
Dubbelrum från 940 kr exkl frukost.

HOSTAL PLAZA D'ORT

Ännu ett välbärgat och billigt hostel med små men tysta rum som alla har dusch, toalett, luftkonditionering och tv. *Plaza del Angel 13 (nära Plaza de Santa Ana)*
Tel +34 91 429 9041
www.plazadort.com
Dubbelrum från 480 kr exkl frukost.

Du måste inte bo på hotell Westin, men gå dit och njut av harpspel till lunchen.

BASFAKTA

Så reser du: Ryanair flyger från både Göteborg och Malmö, pris från några hundralappar och uppåt. Från Stockholm flyger bland annat Spanair och SAS för runt 1 600 kr. SAS har returbiljetter från Köpenhamn för ca 1 800 kronor. Det spanska flygbolaget Iberia kan vara något billigare än SAS (men drabbas ofta av förseningar).

Resttid: Ca 3,50 tim från Stockholm, 3,30 tim från Göteborg, 3,15 tim från Köpenhamn.

Transfer: Det går både buss och t-bana från flygplatsen in till Madrid. T-bana är billigast, går från terminal 2. Många internationella flyg landar på terminal 4, därifrån går gratisbuss till terminal 2.

Tidsskillnad: Ingen.

Folkmängd: 3,2 miljoner (2005), EU:s tredje största stad. Spanien: 40,4 miljoner (2006).

Språk: Spanska. En del pratar lite engelska.

Klimat: Kalla och torra vintrar med temperaturer ner till -10°C. Somrarna är varma och torra med över 40°C i augusti (då stan är mer eller mindre igenbomrad och alla på semester). Det regnar oftare i april och oktober, annars är vår och höst bästa tiden att resa hit. Men som alla storstäder går det utmärkt året om.

Valuta: Euro. 1 EUR = 9,24 SEK.

Information: www.tourspain.es – officiella sidan för Spanska turistbyrå. www.es-madrid.com – Madrids officiella turistsida, www.gomadrid.com

Övrigt: Lonely Planet har en behändig fickguide kallad *Best of Madrid*, med bra karta.

PRISKOLL

En öl ≈ 10–25 kr. Vanligaste är en *caña*, 15–25 cl.
En kopp kaffe ≈ 10–25 kr.
Ett glas vin ≈ 10–30 kr.
En Coca-Cola ≈ 10–30 kr.
Taxi 3 km ≈ 45 kr.

